

לכוד את אדני השדה בעודו חי, ואף היצר חפץ לבטל את האדם מהתורה בעודו "חיי" בבית המדרש.

וכן דרשו (קדושין ל, ב), "אמר הקב"ה, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו". וכן אמרו שם "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש". ונמצא שביהמ"ד שהוא תחומה של תורה [לשון ספר הערוך (ערך תחס, ע"פ הגמ' בב"ק כג)], הוא מקום ביטול היצר.

ברם, ממעללי היצר ותחבולותיו, שגם בתוך ביהמ"ד מבטל הוא את האדם מהתורה. וכפי שביאר הגר"ח קניבסקי שליט"א (דרך שיחה עמי תקט"ו) את מה שאומרים בסיום מסכת "ששמת חלקנו מיושבי ביהמ"ד, ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות". שלכאורה, שפת יתר היא, שהרי אם הננו מיושבי ביהמ"ד, ממילא אין אנו יושבי קרנות. ופירש, שהכוונה היא **שלא שם חלקנו מיושבי הקרנות שבתוך ביהמ"ד**..., ללמדך, שאם היצר אינו "מצליח" להוציא את האדם מביהמ"ד, משתדל הוא לבטלו מהתורה בביהמ"ד עצמו.

דברי איסור ולה"ר פונגמים ב"יצפנני בסכה"

ומעתה אמור שהן הן הדברים לגבי מצות סוכה הרומזת לתורה, כי בסוכה הננו נצפנים מפני היצר הרע, וא"כ כיצד יתכן שהאדם יכניס במו ידיו את היצר הרע לתוך הסוכה, ולכן כה חמור וכה הזהירו שלא לדבר דברי בטלה ולה"ר בסוכה, אלא לעסוק בה בכל עת בתורה הקד', כי רק ע"י כך זוכה האדם ל"יצפנני בסכה".

"תצפנם בסוכה פריב לשונות"

ועתה נחרוז בשרשרת דברינו פנינה נוספת על פי האמור לעיל. כי הנה ביאר הגר"א ב"דברי אליהו" שלמצות סוכה יש סגולה מיוחדת להכניע את יצר לשון הרע שבאדם, וכפי שנרמז בפסוק (תהלים לא, כא) "תצפנם בסוכה מריב לשונות". ודבר זה רמוז בתיבת "סוכה", אשר ארבע אותיותיה הם מארבע מוצאות הפה: **ס'** מאותיות זסרר"ץ שהן מהשיניים, ו'**ו'** מבומ"ף שהן מהשפתיים, **כ'** מגיכ"ר שהן מהחיד, ה'**ה'** מאהחע"א שהן מהגרונ. ולעומת זאת, לא מופיעה בתיבת "סוכה" אף אחת מאותיות דטלנ"ת

שהן ממוצא הלשון, וזהו רמז לכך שהסוכה מבטלת את יצר לשון הרע.

והנה בפסוק זה העוסק בסגולת הסוכה לבטל לה"ר, הוזכרה לשון הצפנה- **"תצפנם** בסוכה מריב לשונות", ודבר זה ממשיך את הקו דלעיל שהסוכה ענינה מחבוא והצפנה מפני היצר הרע. וה"תצפנם בסוכה", הוא מאותו יסוד ושורש של "יצפנני בסכה".

חג הסוכות הוא כנגד הגאולה האחרונה, מפני שאז יתוקן עוון לשון הרע

אמנם יש בזה ענין עמוק יותר, כי להמבואר לעיל ההצפנה בסוכה היא מפני עשו והיצר הרע שהוא שרו של עשו. ונראה שזהו הרובד הפנימי בדברי הכתוב "תצפנם בסוכה מריב לשונות". כי הנה ידוע שבית שני נחרב ע"י זרעו של עשו. וסיבת החורבן היתה מחמת לשון הרע, ע"י בר קמצא שסיפר לשון הרע למלך רומי (גיטין נ, א).

ובהקדמה לספר "חפץ חיים" כתב שעיקר החורבן היה מחמת לשון הרע, ואף שהגמ' נקטה (יומא ט, א) שהוא מפני שנאת חינם, מ"מ חותם החורבן הוכרע מחמת הלשון הרע שנגרמת ע"י שנאת חינם, שאל"כ לא היו נענשים כ"כ רק מחמת שנאת חינם בלבד. [ולכן אמרו בגמ' ביומא (טו)] "ללמדך שקשה שנאת חנם כנגד עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים", ודבר זה נאמר על חטא לשון הרע ששקול כנגד ג' העבירות החמורות כמבואר במסכת ערכין (טו, א).

ונמצא שכשישראל נכשלים בלשון הרע, יש בידו של עשו להרע להם. וכיון שהסוכה מסוגלת לבטל את היצר של לשון הרע, א"כ הרי היא מחסה ומגן מפני עשו. וזהו עומק דברי הכתוב **"תצפנם** בסוכה מריב לשונות", שבסוכה נצפנים ומוגנים אנו מעשו וזרעו ע"י ביטול יצר הלשון. והדברים מאירים.

ונחתום בדברי הנחלת דוד שהביא את דברי הגר"א הנ"ל שמצות סוכה מסוגלת לביטול יצר הלשון, וכתב "הדברים ראויים למי שאמרן, וכו'. ויש להוסיף, **שלכן חג הסוכות הוא כנגד הגאולה האחרונה, מפני שאז יתוקן עוון לשון הרע** כמבואר בדברי חכמי האמת".

<p>העלו מוקדש לע"ג שלמה אלפסי בן שמעון ז"ל חיים ויקטור בן רחל ז"ל אברהם בן טאוס ז"ל משה בן חלימה וסאלם ז"ל סעדה בת זוהרה ע"ה שמואל בן דוד ומרים ז"ל שלמה בן דוד ומרים ז"ל שמעון בן מיליה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>העלו מוקדש לע"ג הרב עובדיה בן יעקב ז"ל שושנה בת עזיזה ע"ה יעקב בן רבקה ז"ל מרסל בת ג'ורג'יה ע"ה שרה בת זוהרה ומשה ז"ל אברהם בן משה וזהרה יחיאל ז"ל שרה זהרה בת דוד ז"ל ראובן בן ריבה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>העלו מוקדש לע"ג שלמה אלפסי בן שמעון ז"ל סרח שרה בת רחמה ע"ה צביה בת סרח ע"ה רחל בת סאלחה ע"ה נאוה מזל בת תאג'ה ע"ה אהרן בן יחיאל מעבריו ז"ל מאור בן צביה ז"ל אבלין בת אביבן ע"ה ת.נ.צ.ב.ה</p>
--	---	--

מרכות האחרונות: אורטין ע"ית, אסילת יוסף 3/10 טל' 08-9244220 © דאיל' לחיובות ושיאת ח'לה: rinuna@shstaygen.co.il

קורא נכבד! עלון זה יו"ל כחלק מפעילויות מוסדות "דרכי תורה" החובות. בנוסף לכך קיימים: כוללים לאברכים מצויינים. בימ"ד להוראה לרבנות. כולל ערב. כולל בין הזמנים. כולל יום שישי. קרן "פותח את ידך" - סיוע למושפחות נצרכות. וכן הנצחה לע"ג הנפטרים. אם ברצונך להיות שותף למפעל אדיר של תורה וחסד במשך כל ימות השנה, צור קשר עם הנהלת המוסדות, והבא ברכה אל ביתך!

כתובת המשרד: רח' מרגולין 12 החובות. טל' 08-9452903. פקס: 153-89452903. דוא"ל: salami@bezeqint.net
כמו כן ניתן לתרום לפעילות המוסדות ולהקדשות והנצחות בעלון ע"י הפקדה בבנק הדואר ה-8795528 ע"ש "דרכי תורה"

יו"ל ע"י כולל "שערים המצויינים" שע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות

כולל להוראה ולעיון ההלכה לאברכים מצויינים בני עליה ❖ כולל "מבקשי ה'" לבעלי בתים שקיבלו עליהם עול תורה בביהכנ"ס ע"ש שלמה אלפסי רח' התחיה 1 רחובות

ה'תש"ס ה'תשס"א ה'תשס"ב ה'תשס"ג ה'תשס"ד ה'תשס"ה ה'תשס"ו ה'תשס"ז ה'תשס"ח ה'תשס"ט ה'תש"ע ה'תשע"א ה'תשע"ב ה'תשע"ג ה'תשע"ד ה'תשע"ה ה'תשע"ו ה'תשע"ז ה'תשע"ח ה'תשע"ט ה'תש"ע

בצילו חמדתי וישבתי - על תורה ועל סוכה

אדני השדה, מיתתו של עשו בסוכות, והגאולה העתידה שכנגד חג הסוכות

וכח התשובה, או-אז נזכה ל"המון חוגג", שלא ימות אף איש מישראל ויזכו כולם יחדיו לחגוג בהמון עם בבית ה'. ובפירוש נפלא זה יש חיזוק עצום לעמל התורה וקביעת עתים לתורה ולתשובה מאהבה, כי זאת ידוע שהגאולה תתרחש בכל מקרה אם בעיתה ואם בטרם עיתה, אלא שבידינו הדבר להשפיע כיצד תהיה גאולה זו, אם בדין או ברחמים. וכל המתחזק ביתר שאת ב"קול רינה ותודה"-קול התורה והתשובה, מציל אלפים ורבבות מישראל שלא יזכו לראות את פני משיח צדקנו אם תהיה הגאולה שלא בחסד ורחמים.

והביאנו לציון עירך ברנה

והגרד"צ קרלינשטיין שליט"א (קונטרס חידו"ת בעניני הימים הנוראים אות יח) פירש על פי הביאור הנ"ל את מה שאומרים בתפילה "והביאנו לציון עירך ברנה", כי בבי' אופנים יתכן שיבואו ישראל לציון, "ברינה" בגאולת אחישנה, או ח"ו שלא ברנה בגאולה בעיתה. ועל כן מבקשים אנו "והביאנו לציון עירך ברנה", שזוכה לגאולת אחישנה שעליה הוזכרה "רינה" בתהלים, ונעלה לציון ברנה ובשמחה, בזכות רינת התורה והתשובה.

ונראה להוסיף ולהטעים כי לכך נאמר "והביאנו לציון עירך ברנה", ולא הוזכרה העיר ירושלים בשמה [כמו שנאמר לאחר מכן "ולירושלים עיר מקדשך בשמחת עולם"]. כי מצינו שביחס לבחינת השפעת התורה שבה, נקראת ירושלים בשם "ציון", וכמו שנאמר "כי מציון תצא תורה" [נפשוט ש"ציון" שהוזכרה בפסוק זה היא ירושלים, כמבואר במסכת בבא בתרא (כא, א) ובמקומות רבים], ורמז יש בדבר כי רק בזכות רינת התורה נזכה לבא ברנה אל ציון.

הלכות סוכה רופזים לתורה

ואמנם, אף שמצות העלייה לרגל היא ג' פעמים בשנה, מ"מ הוזכר ענין זה במזמור של חג הסוכות. כי באמת יש לחג הסוכות קשר ישיר ל"קול רינה ותודה", לתורה ולתשובה.

במזמור "כאיל תערוג" שנהגו לומר בחג הסוכות נאמר (תהלים מב, ה) "אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי, כי אעבור בסך אדום עד בית אלהים בקול רינה ותודה המון חוגג". ופירש רש"י שפסוק זה נאמר על עולי הרגל בזמן שבית המקדש היה קיים- "את זאת אני זוכרת ונפשי משתפכת בזכרי עליית הרגלים שהייתי עוברת בגודי בני אדם, ומזדה עמהם עד בית אלהים". ו"בסך אדום" הוא מלשון סכך וסוכה, כלומר שעולי הרגל היו נוסעים בעגלות צב שהיו מחופות כמין סוכה. ו"המון חוגג" היינו על שם המון האדם שהיו עולים יחדיו לחוג את המועד בחצרות בית ה' [וכן יסד הפייט (בשחרית פי שקלים ביוצר של אלה אזכרה) "עוצם המון חוגג ושופך כנהר"].

ומרגניתא טבא מצינו בזה בפירוש "ארוחת תמיד" (הובא באוצר תהלות ישראל, שם) בשם מוהרמ"א, כי הנה אם תהיה הגאולה "בעתה", יהיו חבלי משיח נוראים עד אשר ישארו אחד מעיר ושנים ממשפחה. ואפילו הנשארים יהיו בלגון ואנחה מהצרות שיעברו עליהם. אך אם תהיה הגאולה בבחינת "אחישנה", בשובה ונחת יושעון, ולא יומת מישראל אף אחד.

ולדברים אלו נתכוון דוד המלך ע"ה באומרו "אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי", כלומר, בזוכרי הצרות שיהיו בעת הגאולה, "אשפכה עלי נפשי" מרוב צער ויגון. וזהו אם תהיה גאולת "בעתה", הרמוזה ב"כי אעבור בסך", דהיינו שיגאלו רק בסיום סך שנות הגלות הקצובים, ולא לפני כן. ועליה נאמר "בסך אדום עד בית אלוהים", כמו "אשה המדדה את בנה", כלומר שלאותם מתי מעט שיזכו לגאולה לא ישאר כח ללכת מרוב צער, וידדו אט אט לבית המקדש. [וכן מובא ב"חסד לאברהם" לר"א אזולאי זצ"ל שקבלה בידו שאם תהיה הגאולה "בעתה" יקבלו את פני המשיח בירושלים רק שבעת אלפים יהודים].

אבל אם יזכו ישראל לגאולת "אחישנה" הרי שהגאולה תִּכָּאָה אחרת לחלוטין. וזהו שנאמר "בקול רינה ותודה", כי בזה נרמזו ב' הזכויות שבעבורם נזכה לגאולה זו: א. "בקול רינה", כלומר רינה של תורה, שקולה נישא ברוך בבתי המדרש ובהיכלי הישיבות. והיא לנו עוז ואורה לזכות לגאולה בחסד ורחמים. ב. "ותודה", היינו וידוי ותשובה, כי אין ישראל נגאלין אלא בתשובה. ולכשנאחז בבי' זכויות רמות אלו, קול רינת התורה,

